

זקנין ריא אמרו לך

בסייר

מטרינו

להשריש אמונה בטהורה ויר"ש ומדות טובות
בלבות תינוקות של בית רבן בני אל-חי

נ'יבי איזוויזס טהיירססע
זונז עלאזון ג' זו'יר...?

ז'ידי, איך האב זיינער ליב צו קומען לערנען מיט דיר, אלץ בייסטו איזוי גוט אויפגעלייגט אונ גוטמאוטיג, היינט זעה איך איז דו עסט נישט אונ טרינקסט נישט, אונ בכלל בייסטו זיינער צוגעליגט, וואס איז היינט אטרויינער טאג?

יאנקע/לע טיינערער, עס וואנדערט מיר זיינער אויף דיר, איז דו וויסט נישט וואס "ה' איד" מיינט, דער רב זיינער האט כמה פעמיים געזאגט מיט בכיות נוראות אויב וואלטן חכמינו זיל געוווען אין די היינטיגע צייטן, וואלטן זיינוען געמאכט דעם טאג איזוי ווי תשעה באב, וויליל דאס איז נאך אסאך ערגער ווי דער חורבן בית המקדש (חידוש תורה תשט"ז) דאס איז א זאך וואס יעדער איד פון גראיס ביז קליעין דארף דאס צו וויסען, דאס איז נוגע די יסודות פון אידישקייט.

ז'ידי טיינערע, זיינער טאקע מסביר וואס דאס איז, פארוואס איז עס איז טרוינער/יגע טאג, אונ סאיין גלייך צו תשעה באב?

ערשטענס דארפסטו וויסען יאנקע/לע איז פאר צוויי טויזענט יאר צורייק האבן מיר איזן געהאט א מלוכה אין ארץ ישראל, אונ מיר האבן געהאט א בית המקדש, דארט איז געוווען דעם באשעפערס הוייז ווי די שכינה הקדושה האט גערוועט. ווי לאנג איזן האבן געהיטען די תורה ווי דער באשעפער האט באפויין, האבן זיינגעלבט רואיג ברוחניות ובגשמיות, איזן זענען נישט איז פאלק ווי אנדערע גוי/אישע פעלקער, איזן זענען און עם קדוש, און עם סגולה, ווען אונז זעמיר געשטיינען ביים בארג סייניג האט דער איבערשטער אונז געזאגט "ואתם תהיו לי מלכת כהנים וגוי קדוש", ווי מיר זאגן א יעדען يوم טוב, "אתה בחורתנו מכל העמים אהבת אותנו וכוי' ורוממתנו מכל הלשונות", דאס מיינט איז די קיומ פון כל ישראל איז נישט ווי אנדערע פעלקער, סיינער מלחות און סיינער הצלחות און אלע גשמייז/DIG עניינים איז נישט איזוי ווי א גוי להבדיל, וויל נישט מיט כה האבן זיינער געפירות מלחמה, ווי סייניט אין תהילים "כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושענו". ווען איזן זענען אריין געקומען איזן ארץ ישראל, און געפירת מלחות, האט נישט געקונט זיין איז זיינער מליטער אינער וואס האט געהאט אפילו א קליעינע עבירה, און אויב די מלחמה איז נישט געגאנגען ווי סדרף צו זיין, האבן זיינער זיך מתבונן געוווען אויף וואס פאר אן עבירה דאס קומט, די גיבורים פון דוד המלך זענען געוווען די גדולי הדור, און לוית זיינער צדקות האט זיך געמאסטען זיינער גבורה.

אבל ווי נאר זיינער זיינער איבערגעלאזט די תורה און געדינט עבודה זרה און אנדערע עבירות, האט זיינער איבערשטער געשיקט נביאים זיינער צו ווארענען איז זיינער תשובה טוהן, אבל איזן האבן נישט צוגעהרט צו די קול פון די נביאים און זיינער אונ זיינער געזינדייגט, און זיינער געוווארן מער און מער נאכגעשלעפעט נאך די גוים וואס זענען געוווען ארכום זיינער, האט דער הייליגער באשעפער חרוב געמאכט דאס בית המקדש און די איזן זענען פארטראיבען געוווארן פון זיינער לאנד, איזוי ווי מיר זאגן בי מוסף يوم טוב "זומפני חטאינו גליינו מארצינו".

ז'ידי, פארוואס טאקע האבן די איזן נישט תשובה געטווען?

וועסען זאלסטו יאנקעילע או אידן געוווען דעמאָלַס מורה/דייג שטארק, און זיי זענען געוווען זיכער ביי זיך אָז קיינער וועט זיי נישט קענען גארנישט טוהן, וויל באָמת האָט עס אָזוי אויסגעזעהן, אָזוי ווּ עס ווערט דערצ'ילט באָרכ'ות אַין ספר יוֹסֵפִין ווּ אָס באָשְׁרַיְבֶּט די מְלֻחָמֹות ווּ אָס די אַידָן האָבָן געהאָט מִיט די רַומְמִים פָּאָר די בֵּית הַמִּקְדָּש אַין חֲרוּב געוווארן, אָז די אַידָן האָבָן נִשְׁתַּגְּשָׁת גַּעֲצִיטָעָרֶת פָּאָר קִיְּנָעָם, אָז זַיְהָ אַבָּן זַיך געשלאָגָעָן מִיט אַפְּעַטְקִיְּתָאָקָעָן אֶלְעָזִירָעָ פִּינְט, אָזִיף אָזּוּ ווּיְתָאָז אַסְאָךְ גּוּיִם ווּ אָס האָבָן אַרְוָמְגַעְנוּמָעָן יְרוּשָׁלָם האָבָן זַיך שְׂוִין געהאָט מִיאָש געוווען עס אַיְנָצְוָנָעָמָעָן. אָזְנָאָטְאָט טַאָקָע אָזּוּ אוּסְגַּעַזְעָהָן בְּדַרְכֵּת הַטְּבָע, זַאלְסָטוּ אַבְּעָר ווּיסְנָן יְאַנְקָעַילָּע, אָז די הנְּהָגָה פָּוֹן כָּלְלִיְּשָׂרָאֵל, האָט נִשְׁתַּגְּשָׁת קִיְּנָעָם שְׁוּמָה שִׁיכָּוֹת צָו דַּעַר טְבָע, אָזְנָאָט אַזְיָה אַזְיָה טַאָקָע געוווען דַּעַר אַיְבָּרְשָׁטָעָר האָט אַרְיִינְגָּעָגָעָבָן אַין די הָאָרֶץ פָּוֹן דָּעַם רַומְמִישָׁעָן גענְעָרָאֵל ווּ אָס האָט בְּאַלְגָּעָרָט יְרוּשָׁלָם אָז עַר זָאָל פְּרוּבִּין צָו ווּ אַרְפָּעָן אַפְּיָיל צָו אֶלְעָזִיר זַיְתָן, אָזְנָאָט מַאְלָה האָט זַיך דַּעַר פְּיָיל אַלְיִינָס אוּסְגַּעַדְרִיָּת צָו די זַיְתָן פָּוֹן יְרוּשָׁלָם, אָזְרָק האָבָן זַיְהָ גַּעַמְאָסְטָן די מְוַיְעָר פָּוֹן יְרוּשָׁלָם אָזְנָאָט זַיְהָ אַבָּן גַּעַזְעָן אָז יַעֲדָן טָג זַיְנָקָט עַס אַבִּיסָּל, האָבָן זַיְהָ פָּאָרְשָׁטָאָנָעָן אָז פָּוֹן הַיְמָל ווּיְלָמָעָן אָז זַאלְן אַיְנָצְוָנָעָמָעָן יְרוּשָׁלָם, וּיְלָמָעָן וּיְלָמָעָן דַּעַרְמָאָנָט אַין די גַּמְרָא אָזְנָאָט אַין די מַדְרָשִׁים.

זַיְהָיָה פָּאָרְוָאָס האָט דַּעַר אַיְבָּרְשָׁטָעָר טַאָקָע גַּעַגְעָבָעָן פָּאָר די רַומְמִים אָזְאָה כָּה אַקָּעָן די אַידָן?

וּיְלָמָעָן דַּי סִיבָה פָּאָרְוָאָס דָּאָס בֵּית הַמִּקְדָּש אַין חֲרוּב געוווארן אָזְנָאָט מִיר זַעַנָּעָן גַּעַגְגָעָעָן אַין גָּלוּת אַין נִשְׁתַּגְּשָׁת געוווען בְּדַרְכֵּת הַטְּבָע, וּיְלָמָעָן מִיר האָבָן געהאָט אַשְׁוָאָכָע מִילְּיָעָר אָזְנָאָט גָּלִיכִּין, נָאָר די סִיבָה אַין גַּעַזְעָן וּיְלָמָעָן אַזְיָה נְגַזְר געוווארן פָּוֹן הַיְמָל אַלְס אַשְׁטָרָאָפָּא אָזִיף דָּעַם ווּ אָס מִיר האָבָן גַּעַזְנִידִיגָּט אָזְנָאָט ווּיְדָרְגָעָשְׁפָעָנִיגָּט דָּעַם בְּאַשְׁעָפָעָרִס ווּיְלָן, וּיְלָמָעָן דַּעַר בְּאַשְׁעָפָעָר ווּיְלָמָעָן נִשְׁתַּגְּשָׁת מַעַן זָאָל זַיְנָאָן אַרְצָה קָדוֹש אָזְנָאָט זַיְנְדִּיגָּן, וּיְלָמָעָן דַּי הַיְלִיגִּיקִיט פָּוֹן אַרְצָה יְשָׁרָאֵל פָּאָרְטָרָאָגָט נִשְׁתַּגְּשָׁת קִיְּנָעָם תּוֹמָאָה אָזְנָאָט קִיְּנָעָם עַבְיוֹרָות, וּיְלָמָעָן שְׁטִיטִית אַין פְּסָוק וְתְּקִיאָה הָאָרֶץ אַתְּ יוֹשְׁבִּי, דָּאָס מִינְטָא אָז אַרְצָה יְשָׁרָאֵל ווּ אַזְיָה אַוְיסְפִּיעָן די אֶלְעָזָר ווּ אָס טָוּעָן עַבְיוֹרָות, אָזְנָאָט נִשְׁתַּגְּשָׁת דַּעַר בְּאַשְׁעָפָעָר ווּ אַלְטָן גַּעַגְעָבָעָן יְרוּשָׁלָם אַין די פִּינְט ווּ אַלְטָן זַיְהָ עַס קִיְּנָמָאָל נִשְׁתַּגְּשָׁת גַּעַקְעָנִט אַיְנָצְוָנָעָמָעָן.

דַּעַרְבָּר אַזְיָה קָלָאָר אָז אָזְרָק די גַּאֲולָה שְׁלִימָה גַּיִיט נִשְׁתַּגְּשָׁת זַיְנָאָן בְּדַרְכֵּת הַטְּבָע, נָאָר עַס לִיגְט נָאָר אַיְנָעָם אַיְבָּרְשָׁטָעָן הַעֲנָט, אָזְנָאָר ווּעָן מִיר ווּעָלָן תְּשׁוּבָה טָוהָן, אָזְנָאָר זַיְנָאָן רָאוּי צְוִירִיק צָו גַּיִינָאָן צָו אַרְצָה יְשָׁרָאֵל דַּעַמְאָלָס ווּ אַזְיָה דַּעַר בְּאַשְׁעָפָעָר אַונְזָוּ צְוִירִיקְקָעָרָן אָזְנָאָר אַוְיסְלִיְּזָן דָוָרָק מְשִׁיחָ צְדָקָנוּ, אָזְנָאָט קַעַנְעָן מַקִּים זַיְנָאָן אֶלְעָזָר מַצּוֹת ווּ אָס אַזְיָה נְגַע צָו אַרְצָה יְשָׁרָאֵל, אָזְנָאָר מִיר ווּעָלָן האָבָן אַבְּיָת הַמִּקְדָּש, אָזְנָאָר זַעַהָן די הַיְלִיגִּעָה עַבְודָה פָּוֹן די כְּהָנִים, אָזְנָאָר מִיר ווּעָלָן מַקְרִיב זַיְנָאָן קְרָבָנּוֹת, אָזְנָאָר מִיר ווּעָלָן עַולָּה רֶגֶל זַיְנָאָן דָּרְרִי מַאֲלָאָיָר, אָזְנָאָר מַאֲכָן אַנְחָת רָוח פָּאָרְזָן אַיְבָּרְשָׁטָעָן מִיט אָזְאָר שְׁמָחָה ווּ אָס מִיר קַעַנְעָן זַיךְ נִשְׁתַּגְּשָׁת פָּאָרְשָׁטָעָלָן. אַבְּעָר צָו טְרָאָכָּט אָז מַעַן קָעָן אַרְוִיסְגִּין פָּוֹן גָּלוּת דָוָרָק אַיְגָעָנָעָה הַילָּפָּאָ, אַזְיָה נִשְׁתַּגְּשָׁת קִיְּנָעָם מַחְשָׁבָה ווּ אָס קָעָן אַרְוִיפְּקוּמוּמָעָן בַּיְּאָן עַרְלִיכִּין אַיד, נָאָר אַוְיבָּר עַס אַזְיָה בַּיְּאָים חַ"ו אַפְּגָעָשָׁוָאָכָּט די אַמְוֹנָה אַין שְׁכָר וּוּנְשָׁ אָזְנָאָר בֵּית הַמִּשְׁיחָה.

אָזְנָאָט אַזְיָה סִיבָה יְאַנְקָעַילָּע פָּאָרְוָאָס דָּאָס אַיְדִישָׁע פָּאָלָק האָט זַיךְ פָּוֹן אַיְבִּיגָּאָן גַּעַהְיָתָן ווּיְלָמָעָן פָּוֹן צָו טָוהָן אַיְגָעָנָעָה הַילָּפָּאָ אַרְוִיסְצּוּגִין פָּוֹן גָּלוּת, וּיְלָמָעָן מִיר זַעַנָּעָן באַשְׁוָאָוָרָן גַּעַזְעָעָן פָּוֹן אַיְבָּרְשָׁטָעָן אַלְיָין מִיט דָרְרִי הַאֲרָבָּע שְׁבוּעוֹת, אַזְיָה ווּיְלָמָעָן שְׁטִיטִית אַין שִׁיר הַשִּׁירִים, הַשְּׁבָעִי אַתְּכָס וּכְרָי, אָזְנָאָט די גַּמְרָא זָאָגָט אַינְמָס' כְּתוּבָות, דַּעַר אַיְבָּרְשָׁטָעָר האָט גַּעַזְעָגָט, וּוּעָט אַיְרָמְקִים זַיְנָאָן די שְׁבוּעוֹת אַזְיָה גּוֹט, אַוְיבָּר נִשְׁתַּגְּשָׁת חָס

ושלום אני מתיר את בשרכם כצבאות וכאיילות השדה, ווועט עטס וווערן הפקר ווי הערשן אונז אינדן פון פעלד.
 זייןדי, וואס דארפֿן מיר אונז טוהן איז דער אייבערשטער זאל אונז ארויסגעמען פון גלוות?
 יאנקעַלע טיערעד, די איינציגסטע זאך וואס אידן דארפֿן צו טוהן איז משיח זאל קומען, איז אזי ווי אונזערע
 עלטערין פלאגען צו טוהן, וויל וויסן דארפסטו יאנקעַלע, איז איזן די פֿרײַעַרְדִּיגָּע דורות פֿלאגען אלע ערליךע
 אידן אויפֿשטיין אינמייטען דערנאכט אונז געזאגט "תיקון חצות" אונז גבעבעטען דעם אייבערשטען מיטין
 גאנצען הארץ אונז זעל, אונז געגאסען ביטערע טרען איז דער אייבערשטער זאל אונז אויסלייזען פון גלוות.
 וווען ערליךע אידן האבן געדאווענט שמונה עשרה, אונז זי' האבן געהאלטען ביי "וֹלֵירֶשְׁלִים עִירְקָה בְּרָחְמִים
 תְּשׁׁוּבָה" אֲדֹעַר בַּיִי "וְתַחַנֵּה עַנְיִנְנוּ" האט זיך אֲרוֹיָס גַּעֲרִיסָן פּוֹן זַיִעַר הָרָצָא טִיפְעַר קְרֻעְכְּצָא אַז גַּעֲבַעַטָּעַן
 דַּעַם אַיְבָּרְשָׁטָעַן שִׁיק שְׁוִין מָשִׁיחָ צְדָקִינוּ, אַז דָּרְךָ דַּעַם אַיז מַקְרָב דֵּי גָּאָולָה שְׁלִימָה, אַז סְשָׁטִיטָא
 אַיְן די סְפָרִים הַקְּ אַז קִיְּן אַיְן תְּפָלָה אַיז נִישְׁט אָוְמְזִיסְט, נָאָר דָּעַר אַיְבָּרְשָׁטָעַר וּוְעַט צְוּזָּאָם נַעֲמָעַן אלע

תיקון חצות

אידישע תפלוות און אזי ווועט מישיח קומען. ווילעעס איז געווען א פשוטיע און פארשטיינדליך זאך בי יעדען איד וואס גלייבט אין באשעפער אוז די גאולה ווועט נאר קומען וווען דער באשעפער ווועט וועלן, דורך משיח צדקינו, און דאס ווועט נאר זיין וווען דערGANZCHER כל ישראל ווועט תשובה טוהן, אזי וויעס שטייט פסוק "ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו" וגגו', און דעםאלס ווועט מקוים וווערן דער פסוק "ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמנך, ושב וקbatch מכל העמים אשר הפיצ'ה' אלקיך שמה". אויאנקעלע לאמיר שוין זוכה זיין דערצ'ו במחרה... .

זיד', וואס האט פאסירט שפערטער?

יאנקעלע, אזי האבן פארשטיינען און זיך געפירות דאס אידישער פאלק נאנט צו צוויי טויזענט יאר וואס מיר זענען אין גלוט, און מען האט בכל נישט געדארפט אויפקלערן און רעדן דערפון, ווילע יעדער האט דאס פארשטיינען פון זיך אלין, ביז פאר איבער הונדרערט יאר צוריק זענען אויפגעשטאנען אפיקודרים, וואס זי' האבן זיך געפירות און געטראכט ווי א גוי, זיינער אנטירער האט געההייסן הערצעל יmach שמו זוכרו, און זי' האבן אנטגעקוקט מיט זיינער טריפה בע אויגן- די צרות וואס אידען האבן געליטען ווי א נאטורליכע פראבלעם

וואס האט באטראפען דאס אידישע פאלק, און זיַּה האבן דאס גערופען אַ “אִידִישֶׁר פְּרָאַבְּלָעֵם” וואס די סיבָּה פֿוֹן די אלע צרות וואס אידן לַיְדָן אַיז, וויל אַידָּן זַעֲנָעָן שְׁלִימְזָלֶךָ, זיַּה האבן נישט קִיְּינָן לאַנד, און זיַּה זַעֲנָעָן צוֹשְׁפְּרִיט אַין אלע לענדער פֿוֹן די ווּעַלְתָּ, און פְּאַרְדָּעָם ווּעַרְנָן אַידָּן גַּעֲפִינִיגְט אַון גַּעַשְׁלָאָגָן, און מעַן דָּאָרָף לְעַיְזָן דָּעַם פְּרָאַבְּלָעֵם אַזְוִי ווי אלע פְּעַלְקָעָר פֿוֹן די ווּעַלְתָּ לעַיְזָן אַזְעַלְכָּעָר פְּרָאַבְּלָעָמָעָן, דָּוָרָךְ אוּפְּשָׁטָעָלָן אַלְאָנָד מִיט אַשְׁטָרָקָע מִילִּיטָּעָר, מִיט אַיְגָעָנָעָ פָּאָן אַון אַיְגָעָנָעָ שְׁפָרָאָךְ, אַון דָּוָרָךְ דָּעַם בְּרָעָנָגָן צַו אַעֲנָדָע צַו די גְּלוֹת לַיְדָן פֿוֹן בַּאַלְדָּ צַוְּיִי טַוִּיזָעָנָט יַאֲרָ. זיַּה האבן נישט פְּאַרְשָׁטָאָנָעָן אַז דָּעָר לְעַיְזָונָגָן וואס הַעֲלָפָט פָּאָר די גּוֹים, הַעֲלָפָט בְּכָלְ נִישְׁטָ פָּאָר דָּאָס אַיְדִישָׁע פְּאַלְקָ, דָּעַם “עַמְּ הַנְּבָחָר”, וואס שְׂטִיטִיט אַון הַאֲפָט נָאָר אוּפְּיךְ די גָּאָולָה שְׁלִימָה פֿוֹן הַיְּלִיגָּן בְּאַשְׁעָפָעָר דָּוָרָךְ מִשְׁיחָ צְדָקִינוּ, אַון יַעֲדָע זָאָךְ וואס מעַן טוֹרָט אַרוֹיְסְצָוְגִּין פֿוֹן גְּלוֹת מִיט די כָּחָ פֿוֹן די אַיְגָעָנָעָ הָאָנָט, דָּאָס מִינִינָט “כְּחִי וּוּצְמִינִינִי” חַיּוֹ, ווּעְטָ נִישְׁטָ נָאָר נִישְׁטָ ווּינִיגָּעָר מָאָכָן די צְרוֹת נָאָר עַס ווּעְטָ חַיּוֹ צְבוּרָעָנָגָן דָּאָס פְּאַרְקָעָרטָעָ, די צְרוֹת ווּעַלְנָ זִיךְ נָאָר מַעֲרָן אַון פְּאַרְשָׁטָאָרָקָן, אַזְוִי ווי עַס הַאֲט טַאָקָע פְּאָסִירָט הַיְּרָחָם.

זִיִּידִי, אַון וואס האָבָן גַּעֲטוֹהָן די עַרְלִיכָּעָ אַידָּן?

יאַנְקָעַילָע, די גְּרוֹיסָע צְדִיקִים וואס האָבָן דָּעַמְּאָלָס גַּעֲלָעָבָט, ווּעַן זיַּה האָבָן גַּעֲהָעָרָט פֿוֹן דָּעַם אַפְּיקָוָרָסְיִישָׁע אַון מְסֻכָּנִיְּדִיגָּע בִּיְפָאָל, האָבָן זיַּה גַּעֲצִיטָעָרָט פֿוֹן די צְרוֹת וואס ווּעְטָ אַרוֹיְסְקָוּמָעָן פֿוֹן אַזְאָ שְׁרָעְקָלִיכָּעָ הַעֲבָרָה עַל הַשְּׁבּוּוֹת, וואס שְׂטִיטִיט אוּפְּיךְ דָּעַם אַזְאָ בִּיטָעָרָעָ עַוְנָשָׁ רַחַלָּ, אַון זיַּה זַעֲנָעָן אַרוֹיָס דְּעַרְקָעָגָן מִיט אַשְׁוּעָרָعָ מלְחָמָה.

זִיִּידִי, אַון וואס האָבָן די צִיוֹנִים גַּעֲטוֹהָן?

זיַּה זַעֲנָעָן אַנְגָּגָאנְגָּעָן ווּיְטָעָר מִיט זַיְּעָר פְּלָאָן. זיַּה זַעֲנָעָן גַּעֲוּוֹעָן אַזְוִי ווּיְטָ פֿוֹן אַיְדִישְׁקִיטִיט אַז זיַּה האָבָן נִישְׁט גַּעַהָאָט קִיְּינָן שָׁוָם גַּעַפְּילָ צַו אַרְצָ יִשְׂرָאֵל, סְאִיז זיַּה גַּעַנוֹגָ גַּעֲוּוֹעָן אַוְיְפָצּוֹשָׁטָעָלָן אַלְאָנָד אַין אַוְגָאנְדָא וואס גַּעֲפִינִיט זִיךְ אַין אַפְּרִיקָע, אַבָּעָר ווּעָן זיַּה האָבָן גַּעֲזָעָן אַז דָּעָר בִּיְפָאָל ווּעְטָ נִישְׁט שְׁלַעְפָּן צַו זִיךְ דָּעַם עַולְםָ, אַון זַיְּכָעָר נִישְׁט די אַידָּן וואס הַיְּתָעָן תּוֹרָה וּמְצֹות וואס זַעֲנָעָן דָּעַמְּאָלָס גַּעֲוּוֹעָן דָּאָס רַוב פּוֹנוּמָ אַיְדִישָׁע פְּאַלְקָ, האָבָן זיַּה בָּאַשְׁלָאָסָן צַו טַוִּישָׁעָן דָּעַם פְּלָאָן, אַון זיַּה האָבָן אַוְיְסָגָעָוּעָלָט “אַרְצָ יִשְׂרָאֵל” אַלְסָ אַפְּסִיגָּעָ פְּלָאָז אַוְיְפָצּוֹשָׁטָעָלָן זַיְּעָר לַאֲנָד, אַון אַזְוִי אִיז זיַּה גַּעַלְוָנָגָעָן אַנְצּוֹצִינְדָעָן די גַּעַפְּילָן פֿוֹן די אַידָּן וואס האָבָן שְׁטָעַנְדִּיגָּ גַּעַלְוָסָט נָאָךְ דָּאָס הַיְּלִיגָּ לַאֲנָד אַרְצָ יִשְׂרָאֵל, אַון ווּגָן דָּעַם האָבָן זיַּה זִיךְ אַוְיךְ אַנְמָעָן גַּעַגְעָבָן “צִיוֹנִים” נָאָךְ דָּאָס לַאֲנָד צִיּוֹן, זיַּה האָבָן זִיךְ אַוְיְסָגָעָוּוּיָלָט פָּאָר אַשְׁפָרָאָךְ דָּעַם טְמָאַנְעָם הַעֲבָרָעָישָׁעָן שְׁפָרָאָךְ, אַפְּרָדְרִיטָעָן לְשָׁוֹן הַקוֹדֶשֶׁ, אַון דָּעַם מָגָן דָּוָד פָּאָר אַסְמָבָאָל פָּאָר אַפָּאָן, אַון נָאָךְ אַסְאָךְ אַנְדָעָרָעָ אַיְדִישָׁע סִימְבָּאָלָן, כְּדִי צַו גַּעַבָּן פָּאָר די מִדְנָה אַיְדִישָׁע אַוְיסְקָוק.

אַון אַזְוִי האָבָן זיַּה אַנְגָּהָהָוִיבָן צַו טָהָן פְּעוּלָות אַוְיְפָצּוֹשָׁלָעָפָן ווי מַעַר מַעַנְטָשָׁעָן אַוְיךְ אַרְצָ יִשְׂרָאֵל, לעַגָּאָל אַון אַמְלָעָגָאָל, אַון אַוְיְפָגָעָרִיצָט בַּיְּ אַלְעָ גּוֹים אַגְּוּוֹאַלְדִּיגָּע שְׁנָאת יִשְׂרָאֵל, ווּיל זיַּה האָבָן גַּעַהָאָלָטָעָן אַז דָּאָס ווּעְטָ זִיךְ הַעֲלָפָעָן צַו זַיְּעָר צִילָּ, צַו קַעַנְעָן מָאָכָן אַיְגָעָנָעָ לַאֲנָד. אַון לַיְדָעָר בַּעוֹהָר הַאָבָן זִיךְ מִיט גַּעַשְׁלָעָפָט אַוְיךְ אַידָּן שְׁוֹמְרִי תּוֹרָה וּמְצֹות מִיט זַיְּעָר טְמָאַנְעָם רַעַיָּן.

מיר מוזען לעיזען דעם "אידישען פראבלעט"

ווען עס האט אויסגעבראָכַן די שרעקליכע צוֹוִיטַע וועעלט מלְחָמָה וואו עס איז אויס גע'הֶרג'עט געוווארן זעקס מיליאָן אידַן הַיַּד - וואס דאס איז געקוּמעָן אלָס עונש פֿאָרָן עוּבָר זִין אוּרָף די שבּוּעָת, ווי די רבִ זִיְעָ שְׂרֵיְבַּט אִין די הקְדָמָה צוֹם הַיְלִיגָּעָן סְפָּר וַיּוֹאָל מְשָׁה הַאֲבָן זִי אַוְיסְגַּעַנְצָט די גַּעַלְגַּעַנְהַיִת אַוְיסְצּוּפִּין זִיעָר פְּלָאָן, ווַיְסַעְנְדִּיגַּ אֹז ווען די מלְחָמָה וועט זִיךְעָנְדִּיגַּן וואס עס זענען דערְן גע'הֶרג'עט געוווארן אַזְוִיפֵּל אִידַּן רְחַלְל, וועלְן זִי קְעַנְעָן קוּמָעָן מִיט אַפְּאָרְלָאָנָג צוֹ די פְּעַלְקָעָר פֿוֹן די וועעלְט, אֹז עס קוּמָט זִיךְעָנְדִּיגַּ אַיִיגַּעַנְעָן לְאָנָד, אָוָן דאס איז געווועָן די סִיבָה פַּאְרוּוָאָס די צִוְנִים הַאֲבָן גַּעַשְׁטָעָרֶת אִין מַעֲרָעָרֶע פְּעַלְעָרֶע צוֹ רָאָטוּוּעָן אִידַּן אִין די צִיְיט פֿוֹן די מלְחָמָה, אַזְוִי ווי עס באַשְׂרִיבַּט באַרְיכּוֹת הַגָּאוֹן הַצְּדִיקָּךְ רְבִי מִיכָּאֵל בעַד ווַיְסַמְּאַנְדֵּל זְצַ"ל (אִין זִין סְפָר מִן הַמִּיצָּר). די מִדְינָה אִין געווועָן זִיעָר אַיִינְצִיגְסְּטָע צִיל יְעַנְעָאָרָן, אַזְוִי ווי אַיִינְעָר פֿוֹן די פִּירְעָרִיס פֿוֹן די צִוְנִים הַאֲבָן זִיךְעָנְדִּירִיקְט "רָק בְּדַם תָּהִי לְנוּ הָאָרֶץ" "נָאָר מִיט בְּלוֹט וועלְן מִיר הַאֲבָן דָּאָס לְאָנָד", דָּאָס מִיְנְטָא אֹז ווען אַיְדִיש בְּלוֹט הַאֲבָן זִיךְעָנְדִּיגַּן ווי ווָאָסְעָר רְחַלְל, זענען די רְשָׁעִים גַּעַשְׁטָאָנָעָן קָאַלְטָבְּלוֹטִיגְט מִיט אַנְצּוּרִוּת, אָוָן זִיךְעָנְדִּיגְקָוּקָט מִיט אַהֲנָה אֹז דָּאָס ווּעַט

אוישוּרִיךְ

ברענגען צו זיעער ציל, צו באקומען אן אייגען לאנד, איזו ווי איינער פון זיעער פירעэр האט זיך אויסגעדריקט "או אין קוה אין ארץ ישראל איז מער ווערט ווי דריי מיליאן אידן אין פוילען" עפ"ל. און טאקע נאך עטליכע יאר נאך די מלחמה האבען זי געפועלט בי דיאומות העולם אויסצופירען זיעער גוי'אישען פלאן אויפצושטעלן אלאנד אין ארץ ישראל.

דאס האבן די ציונים יא געטוהן, מיט'ן גאנצן ליב אונגעבען, איז ווי זי האבן נאך געקענט, האבן זי אפגעפריט טרייזנטער אידישע קינדער פון וועג, איינע פון זי איז באוואוסט די טרויעריגע פרשה מיט די "טעהראנ'ער קינדער".

ז'ידי, וואס איז דאס די "טעהראנ'ער קינדער"?

מיין טיעער יאנקעַלע, איך ווינדער מיר אויף דיר איז דו האסט נאך קיינמאָל נישט געהרט פון די זאָן וואס

האט דעמאַלָס אויפֿגעשטורעמאַט די גאנצע אַזוי וועל אַיך דיר דערצִיילען אין קורצֶן. אַינְמִיטען די מלְחָמָה, אַיז גָּעֲלוֹנְגָּעֵן פָּאָר טְוִיזָעָנְטָעָר קִינְדָּעָר יְתָומִים פָּוֹן פְּרוֹמָע הַיְּזָעָר פָּוֹן פּוֹילָעָן אין גָּאַלְצִיעָן וְואָס זַיְעָרָע עַלְתָּעָרָן זַעַנְעָן גַּעַרְגַּעַט גַּעֲוָוָרָן פָּאָר זַיְעָרָע אַרְגָּן צַו אַנְטָלוֹוִיפָּן פָּוֹן די בְּרֻעְנְדִּיגָּע אַיְידָאָפָּעָן אָוֹן אַרְפָּן וּוֹעָג זַעַנְעָן זַיְ אַנְגָּעָקָוּמָעָן קִין טָעהָרָן וְואָס גַּעַפִּינְט זַיְק אַין אַירָּאָן, די צִיוֹנִים הַאָבָּן אַהֲנְגָּעָשִׁיקְט זַיְעָרָע יְוִינְגָּע יְוִינְגָּטְשָׁעָן וְואָס הַאָבָּן פָּוֹרָק עַול גַּעַוְעָן פָּוֹן אַיְדִּישְׂקִיְּט אַיְנָגָאנְצָעָן, אָוֹן מִיט גַּעַוְאָלָד אַוְיסְגָּעָרִיסָעָן אַיְדִּישְׂקִיְּט פָּוֹן די קִינְדָּעָר, זַיְיָ הַאָבָּן זַיְק גַּעַטְשָׁעָפָּעָט מִיט די קִינְדָּעָר אַוְיפָּ זַיְעָר אַנְדָּרִיגָּע אָוֹפָּן, זַיְיָ הַאָבָּן זַיְיָ גַּעַצְוִוְינְגָּעָן מַחְלָל שְׁבָת צַו זַיְן, צַו עַסְנָן נְבִילָות וְטְרִיפָּות, צַו עַסְנָן יוֹם כִּיפּוֹר רְחַ"ל, זַיְיָ הַאָבָּן זַיְיָ אַפְּגָעָשָׁנִיטָעָן די פִּיאָוֹת אָוֹן צַוְּגָעָנוּמָעָן די קָאָפְּלָעָן, אָוֹן אָפְּיָלוֹ קְדִּישָׁ זַאְגָּעָן אַוְיפָּ זַיְעָרָע עַלְתָּעָרָן - וְואָס זַעַנְעָן יְעַצֵּט אַוְמָגָעָקָוּמָעָן אַוְיפָּ אָזָא בְּרוֹטָאָלָעָן אָוֹפָּן - הַאָבָּן זַיְיָ נִישְׁטָ עַרְלְוִיבָּט.

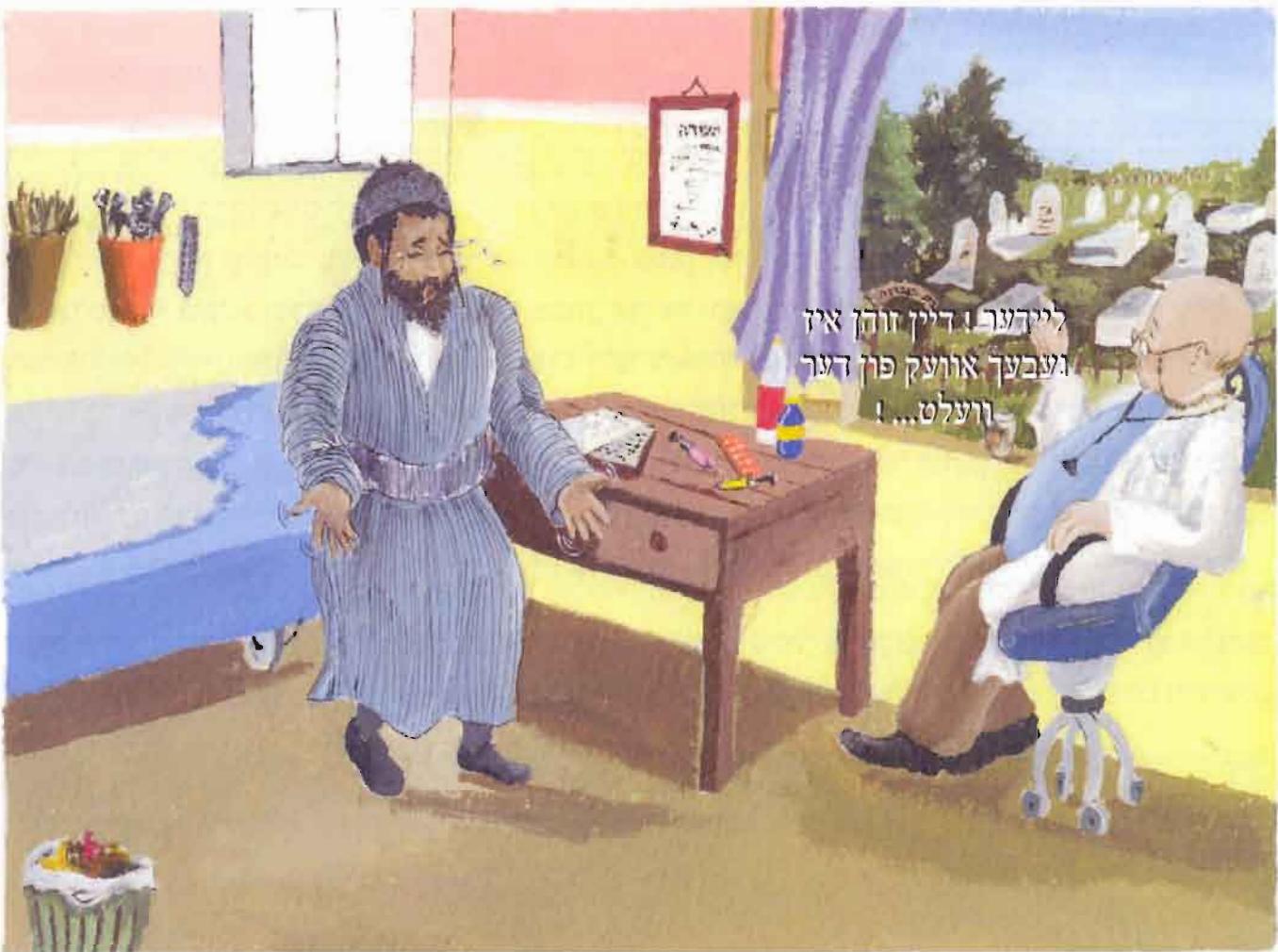
אָוֹן אַנְהִיָּב הַאָבָּן זַיְק די קִינְדָּעָר גַּעַשְׁלָאָגָן אַוְיפָּ זַיְעָר אַיְדִּישְׂקִיְּט מִיט מִסְרָרוֹת נְפָשָׁׁה, עַס אַיז גַּעַוְעָן אַזְעַלְכָּעָן וְואָס הַאָבָּן גַּעַהְוָנְגָּעָרט אַלְאַנְגָּע צִיְּטָ אַבִּי נִישְׁטָ צַו עַסְנָן טְרִיפָּות, בֵּין צָוּבִיסְלָעָךְ צָוּבִיסְלָעָךְ הַאָבָּן זַיְק די נְעַבְּעַכְּדִּיגָּע שְׁוֹאָכָּעָ קִינְדָּעָר וְואָס הַאָבָּן גַּעַלְיטָעָן אַזְוִיפִּיל יַאֲרָן אַין די מלְחָמָה - גַּעַבְּרָאָכָּעָן, אָוֹן כִּמְעַט אַלְעָאָ אַיְדִּישָׁ קִינְדָּעָר לְעָךְ זַעַנְעָן גַּעַוְוָרָן אַזְוִי וּוּגְוִים גַּמְוִרִים רְחַ"ל, נָאָר אַיְנְצָעָלָעָ פָּוֹן זַיְיָ זַעַנְעָן גַּעַבְּלִיבָּעָן אַידָּן. באָלָד נָאָכְדָּעָם הַאָבָּן זַיְיָ אַרְוִיפֿגַּעַבְּרָעָנְגָּט די אַידָּן פָּוֹן תִּימָּן, וְואָס הַאָבָּן זַיְק גַּעַפִּירָט טְוִיזָעָנְטָעָר יַאֲרָן וּוּיְרָלִיכָּע אַידָּן לוּיט זַיְעָר מְסוֹדָה, אָוֹן זַיְיָ אַרְוִיסְגָּעָשְׁמָדְעָט אָוֹן גַּעַמְאָכָּט פָּאָר אַפִּיקּוֹרָסִים, אָוֹן זַיְיָ מְטָמָא גַּעַוְעָן מִיט די גַּרְעָסְטָעָ דְּרִי עַבְּרִוָּת רְחַ"ל.

די פרשה האט זיך נאכאמאל איבערגע' חז'ט מיט די מאראקאנע קינדער, די ציונים האבן ארויפגעברענget טויזענטעדר קינדער אין די עלטערן פון מאראקא, אונ אוייך צו זיי האבן זיי געטווען וואס זיי האבן געטאָן צו די פריערדייגע, מען האט זיי מיט אכזריות אויסגערישען פון אידישקייט. הער נאר יאנקעלע, ווען אונזער הייליגער רבי זי"ע האט געהרט פון די אלע זאכן, האט דאס אים איזוי פאַרקלעמעט זיין הייליג הארץ, אויף איזוי וווײַיט איז דורךדעם איז ער אָוועקגעפֿאַלן אַין אַ שׂווערַן טַרְאוֹק' ל'ע, דאס איז געוווען שנות תשכ"ח לפ"ק, אונ וויסט וואס ציוועל דיר פֿאַרְצִיַּלְן יאנקעלע, אַז דֶּרְרִי טַג אַיז די רַבִּי זי"ע געוווען באַוָּאַסְטָלָזֶז, אַן אַינְעָם דָּרִיטָעַן טַג האט ער אַנְגָּהָוִיבַּן צו קּוּמָעַן צו זיך, אַיז זיין עַרְשְׁטָעַ פֿרְאַגָּעַ אַרוֹיסְגַּעַגְּאַנְעַן פון זיין הייליגען מויל, וואס טוהן די רבנים וועגן די מאראקאנע קינדער?

איזוי אוייך האבן זיי ארויפגעברענget אויף ארץ ישראל אידן פון אלע עקן פון די וועלט, ובפרט פון די מערב לענדער ווי תימן, אלזשיך, אידאן אונ נאך, אונ מיט געוואָלד אונ מיט איינרעדענישען האט מען זיי אַפְּגַּעַפְּרִיט פון אַידְּשִׁיעַן וועג, אַנְعַקְּסְּטָעַרְעַ שְׂרֻקְּלִיכְּעַ בְּאַוָּאַסְטָלָעַ קָאַטָּאַסְטָרָאָפָּע אַיז, די פרשה פון גּוּבְּעַנְעַן קינדער פון די וואס זענען אַרוֹיסְגַּעַקְּמוּן פון לאַנד תימן, ווען אַתְּמַן'ער אַיד אַיז גַּעַגְּאַגְּעַן צו אַ דָּקְטָאָר, האט דער דָּקְטָאָר אַים אַיְנְגַּעַרְעַט אַז דָּאַס קִינְד אַיז זַיִּעַר קְרָאָנָק, אַן דָּאָרָף שּׂוֹין גִּין אַין שְׁפִּיטָּאָל, אַן באַמְּתָה האבן זיי פֿאַרְקּוּפְּט די קינדער פָּאַר גּוּיִם אַין פֿרְעַמְּדָע לענדער אַדְעָר פָּאַר פֿרְיִיעַ מְשָׁפָּחוֹת פָּאַר שְׂוֹעָרַע טויזענטעדר דָּאַלְּאָרָן, אַן פָּאַר די עלטערן האבן זיי פֿאַרְצִיַּלְט אַז די קינדער זענען נְפֵטָר גּוּוֹאָרָן, אַן אַפְּילָו אַוְּפְּגַּעַשְׁטָעַלְט פְּאַלְשָׁעַ מְצָבּוֹת אַוְנְטָעַרְן שְׁפִּיטָּאָל צו פֿאַרְנָעָרָן די עלטערן, אוּ וּוּיִיאַנְקָעַלְעַ, אַזְוִי אַן נאָך פִּיל מַעַר פון דעם האבן זיי אויסגערישן דאס אַידְּשִׁיקְּיִיט פון צַעַנְדְּלִיגַּע טויזענטעדר תְּמִימָות' דִּיגַּע עַרְלִיכְּעַ אַידָּן וואס זענען גַּעַטְרִיִּעַ צו די תורה, אַן זַיִּהְאָב זַיִּי גַּעַמְּאָכָּט פָּאַר גּוּיִם גּוּרִים, ה' יְרָחָם.

ליינער דרײַן זוֹהן איז
וועבעק אוּוּעָק פֿוֹן הָעָר
וועלט...!

דא האסטו די
20 טויזענט דאללאָר
אווי ווי אונז האמיד
אָפְגָעָמָאָכָט...

ז'ידי, איזויפיל טויזטער אידישע קינדער האבן זי איסגערטין פון כל ישראל, אוודאי דארף מען מלחהה
האלטען א קעגן די ציונים !

העד מיך אויס יאנקעלע, זאלסט נישט מאכן קיין טוות און טראקטן, איז נאר וועגן דעם זענען מיר קעגן די
ציונים, וויל זי ריסן אויס יודישקייט, וואס דאס איז פאר זיך א מורה' דיגע שרעקליכע זיך, וואס טאר נישט
לאון קיין מנוחה קיין שום איז, אבער דא איז עס אסאך טיפער פון דעם, וויל אפלו אויב זיך וואלטען
געהאלטען די גאנצע תורה מיט אלע טרייג מצות, און זיך וואלטען נישט איסגערטין דאס אידישקייט, איז
דער בײיפאָל אליען פון זיך וועלן אליען העלפֿן זיך צו באפרײַען פונעם גלוֹת קעגן די גזירה פון באשעפֿר
און עובר זיין אויף די שלש שבועות, קען אײַנפֿאָלען נאר פאר אפיקורסים וואס גלייבּן נישט איז אונז זעמי
די "עם הנבחר" ווי עס שטייט "זה" האמירק היום להיות לו עם סגולה וגוי' ולהתקע עליאן על כל הגוים וגוי'
ולהיוותcum קדוש לה' אלקין כאשר דבר', זיך גלייבּען נאר אין "כחיו ועוצם ידי", זיך ריסן אויס די עיקרי
אמונה, און דאס ברענט אלע צרות, און האלט צוריק די גאולה שלימה בעוה"ר.

ז'ידי, איך האב נאך קיינמאָל נישט געהרט די מורה' דיגע מעשיות, איך האב נאך בי' עצט קיינמאָל נישט
פארשטיינען איז די גאנצע מדינה אליען איז קעגן די תורה, איך האב אלעמאָל געמיינט איז נאר וויל זיך האלטען
נישט די תורה וועגן דעם זענען מיר קעגן זיך.

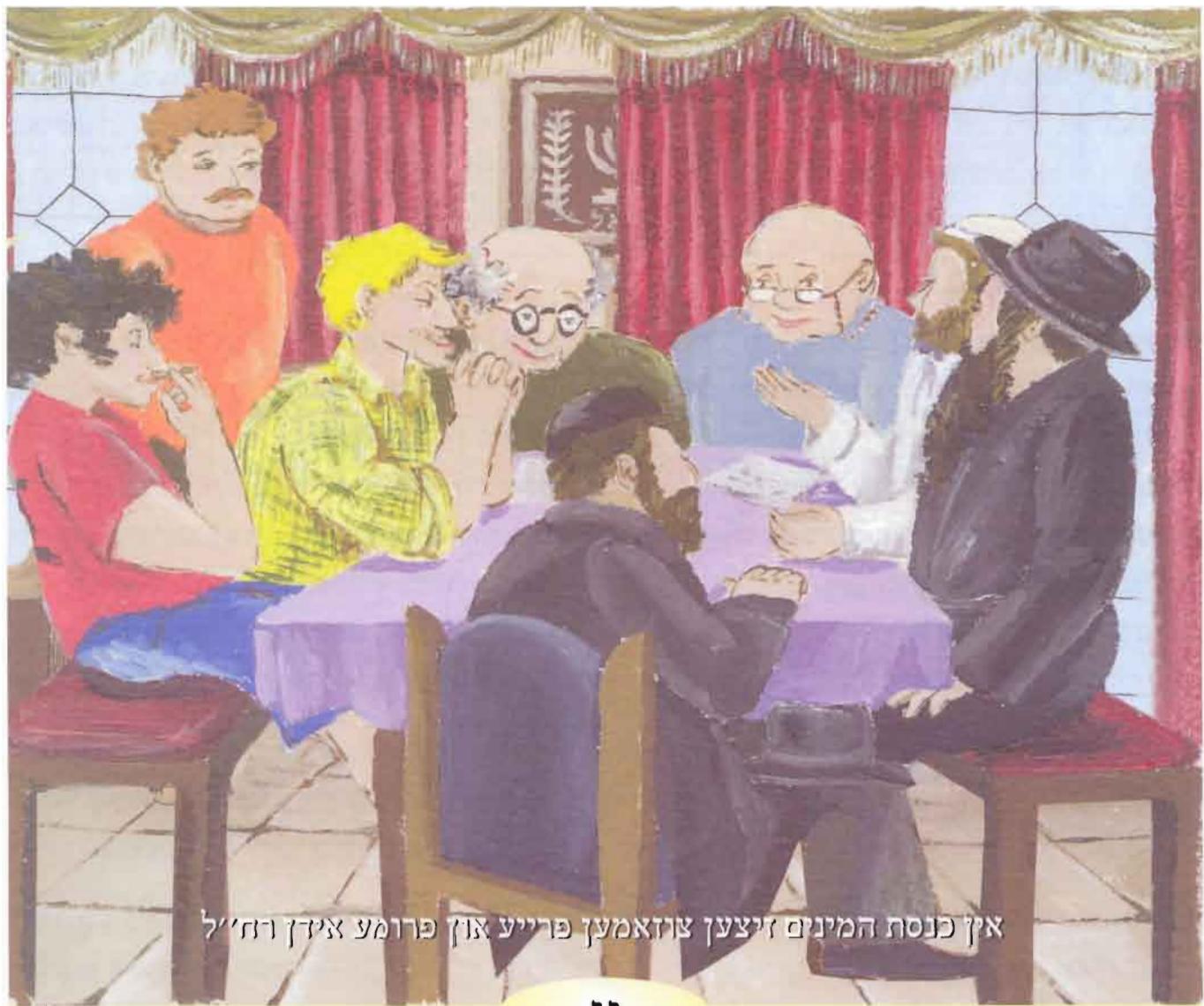
עצט יאנקעלע העד וואס איז געשהן וויטער, אין שנת תש"ח, ממש געציילטע יארן נאך די צוויטע וועלט
מלחהה, וווען רוב רובו פון כל ישראל מיט ערליךע צדיקים און מנהיגי ישראל זענען בעוה"ר אומגעקומען
אויף קידוש השם, און די געציילטע ערליךע אידן מיט די גדולי ישראל זענען צובראָן אויף שברי
שבריים, אבער די ציונים זענען אנגעגאנגען וויטער מיט זיינער פראגאנדע אפֿראָט מיט א שרעקליכע
טעראָר אקעגן די ענגליישׁ רעגירונג, וואס אָרֶץ ישראל האט דעמאָל באָלאָגט צו זיך, און מיט פארשידענע
טעראָריסטישׁ אָקְצִיעָס וואס האט גורם געווען א שרעקליכע חילול השם מסוף העולם ועד סופו, זענען זיך
אנגעקומען דערצּו אָז ענגלָאָנד האט אויפֿגעגעבען אָרֶץ ישראל, און די יו. ען. האט בלית ברירה באָשטייט
או זיך קענען האבן לאָנד, דעמאָל האט אויסגעבראָן א שרעקליכע מלחהה צוישן זיך און די אָראָבעָרִס
וואס האבן געוואוינט דארט. זיינער אָסָּאָך וואס האבן אָיבּערגעעלעָבְּט די צוויטע וועלט מלחהה און
אויף געגעגעגען אויף אָרֶץ ישראל, האבן די ציונים ימ"ש זיך געגעבען א בְּיקָס אָדער סְתָּעָקָן אֵין די
האנט, און זיך געזאגט, גִּי, שלאָג דִּיך אָוִיפּּן פְּרָאָנְטָמִיט די אָראָבעָר, און אָזּוּ ווי זיך האבן זיך נעבעך נישט
געקענט שלאגן וויל זיך זענען נישט געווען געלערנט, זענען זיך לִידְעָר אָמְגָעְקוּמָעָן, מיר האבן נישט קיין
חשבּוּן וויפּּיל אָידּן זענען לִידְעָר אָמְגָעְקוּמָעָן אֵין די מלחהה, וויל די אָכְזָרִוָּתְּ דִּיגְעָ ציונים האבן זיך נישט
גערעכענט מיט קיין שום געפֿיל צו נפשות מישראל, און עד היום זהה זענען זיך מפֿקְידָא אָידְישָׁע נפשות און
זענען פְּאָרָאָנְטוּ אָרְטְּלִיךְ פָּאָר די אָידְישָׁ בְּלוּט וואס גִּיסְטָ זיך אָזּוּ, ה' יְרָחָם !

בי' מעשה שטן הצליח, און די ציוניתען האבן געזיגט אקעגן די שוואָכָע אָראָבעָרִס, וואס האט געקאָסְט
ליידער אָזּוּיפּּיל אָידְישָׁע קְרָבְּנוּת, האבן זיך גענוּמָעָן גְּרִיטָן אָוִיפּּצּוּשְׁטָעָלְן אֵן אִיגָּעָנָעָן מדינה, דעמאָל
זענען בעוה"ר געווען פרומע אידן וואס האבן באָלאָגט צו די "אגודת ישראל" וואס איז אָמְתָּדִיגְעָ אָוִיפּּגְּעָשְׁטָעָלְט
געווָרָן דָּוָרָן גָּדוּלָּיְישָׁרָאָל מִיטּוֹן צִיל צו באָקְעָמְפּּעָ ציונות, אבער ליידער האט די שטן זיך אָרְיִינְגָּעָשְׁלָעָט

אין די שרעקליכע טומאה, אויף אזי וווײיט איז אין דעם ביטערען טאג "ה' אייר" וווען די ציוניסטען האבן ארויסגעגעבן זייןער "מגילת עצמאות" זיין האבן ערקלעדט איז זיין שטעלן אויף אַ מדינה אַקעגן די גזירה פונעם אייבערשטען, און מיט דעם ווועט פאָרווירקליכט וווערין די קיבוץ גלויות רח"ל, און די מדינה ווועט זיך פירן לויט גוייאישע דערמאקראט'ישע געועצען רח"ל, און יעדער איז געוווארען שותפים אין זייןער פאָרלאָמענט, האט די פאָרשטייער פון די אַגודה אויך אָונטערגעשריבען דעם מגילת עצמאות, און מהל געוען שם שמיים מסוף העולם ועד סופו בעוה"ר.

און לײַדער האט די ווועלט נישט פאָרשטאָנען דעם שרעקליכע מרידה בה' וואָס די קומט פאר, און אַנשטאט צו טרויעערן אויף דעם ביטערן חורבן וואָס איז געשהָן, און מורה האבן פאר דעם שרעקליכען חrown אָף פון העברה על השבועות, וואָס עס שטייט אַנְתִּיר את בשרכם וכ'ו', האבן זיין זיך לײַדער געפֿרייט און געטאָנצען מיט אַ שמחה אָז אַידן האבן אַ מדינה.

און דער צייט איז די רבִּי זײַע מיט אלע ערליךע גדוֹלִי יִשְׂרָאֵל געוזיצען און געווינט, און מיט גרויס צער זיך צוגעקוּט ווי אַ גרויסע חלק פון כליל יִשְׂרָאֵל וווערט נאָכְעַשְׁלַעְפֶּט נאָך דעם טומאת הַצִּוּנוֹת רח"ל, אַבער די ציוניסム זענען אַנגעגאנען וווײַיטער מיט זייןער ארבעט און אויפֿגעשטעלט אַ מדינה, וואָס שטייט נאָך בעוה"ר

ביז צום היינטיגען טאג, וואס יעדען טאג וואס די מזינה שטייט איז עס א מרידה אין דעם מלכות שמים, און ס'איז מעככ די גאולה שלימה, אזי ווי דער רבוי זי"ע העאט געזאגט כמה פעמים איז ווען נישט די פארשאלטנען מדינה וואלטן מיר שוין לאנג געהאלטען נאך די גאולה שלימה. אבער די פרומע פארטיעען זענן זיך משתהר מיט זיער מדינה, וואס דאס האלט אויף אלע בעבודה זורהיס, וואס די רבוי זי"ע איז מבדר אין ויאל משה איז אפילו בזמנ ההזה איז מען מהחיב אויסצורייסן אלע בעבודה זורהיס אין ארץ ישראל, און מאיז זיך מחייב מיט א שבואה איז מזועט זיין געטררי צו די געצעען פון די מדינה, און נישט זיין געטררי צו די תורה הקדושה רחמנא ליצין מהאי דעתה.

אין לויף פון דער צייט, ס'איז שוין אדורק אזופיל יארן, און די ציונים האבן שוין געהאט זיער אסאך דורךעלער, זיי זענען שיין דורךגעגאנגען זיער אסאך מלחות, וואס ס'איז נישט דא אין די היסטاريיע אוז קליען לענדעל זאל זיין אזופיל איבערקערענישען און מלחות און באםבעס און טעראר אקצייס. צובייסעלך צובייסלעך האט זיך אפגעקליט בי אלע פרײיע די גרויסע ווארעמקייט צו די מדינה, און די גאנצע וועלט איז דא יורדים פון די מדינה וואס מאכן אן א חילול ה', מיט זיער אויפפирונג דורך זיער חינוך וואס זיי האבען באקומען אין די מדינה, ווען נישט די פרומע פארטיעען וואס זיי שטייצען די מדינה מיט שטארקע התלהבות און אלע כוחות בעוה"ר, און מיט זיער טמאגע ציטוונגען "המודיע" און "יהדר" און אנדרע וואס דארט ברענגען זיי ארויס זיער שמחה מיט די מדינה, אמאָל אפען און אמאָל באהאלטען, ווי רבינו הֵק' ברעננט אין ויאל משה (עמוד קי"ב) איז אין טאג פון זיער חגא איז דער "המודיע" שwon ושמחה. זעלbst פארשטענדליך איז א מדינה וואס איז דא אזופיל הריגות און טעראר אקצייס, און מען ציטערט פאר באםבעס א יעדען טאג, וואלט קיין שום רעכטדענ侃ענדיגער מענטש נישט געוואלט וואוינען דארטען, אבער די פרומע באקלידיין דאס איז דער מצוה פון ישוב ארץ ישראל און נסימ וכדומה, זיי זענען די גרעטטע שטיעערס פון די טמאגע מדינה ליידער, ליידער, ליידער.

יאנקעלע טיערעה, איך וועל דיר איבערזאגן לשון קדשו פון אונזער הייליגען רבין זי"ע, וואס ער האט געזאגט הווענה רבא תשכ"ב, מיט בכיות עצומות, "די פריער/דיגע צדיקים ווען זיי וואלטען דאס צוגעזהן וואלטן זיי דאס נישט געקענט אויסהאלטען, פון גרויס צער, וואו קען מען דאס אזוי רואיג צוקוקען ווי מען שמד אויס מיט כפירה אלףים אידישע קינדר ער בערכוי ה', און ס'געפינט זיך נאך שומרי תורה ומצוות וואס פריעין זיך מיט זיער חגא און ניאוץ ה', איז איז אויפגעשטאנען א מלכות המינות אקעגן די תורה און אקעגן די אמונה, און די פריערדייגע צדיקים ווען זיי וואלטען דאס צוגעזהן וואלטען זיי נישט נאר באשטייט איז תשעה באב, נאר הונדרט תשעה באב', וויל דאס איז אסאך ערגר ערגר ווי דער חורבן בית המקדש" עכ"ל הקדוש.

יעצט פארשטייסטו יאנקעלע פארוואס ה', אייר איז איז באיטערע טאג, און פארוואס ערליך אידן זענען אזי צוגעליגט און טרויעריג, און ערליך אידן וואס זיער הארץ וויאטאגט זאגן תהלים און פאסטען אויף דער שרעקליכען ניאוץ ה' וואס ברעננט אונז אלע צרות ה' ישמרנו.

זידי, איך בין אינגןצען צושידערט, איך קען ממש נישט פארשטיין וויאזוי אידן שומרי תורה ומצוות קענען שטיעען איז מדינה הטמאה.

ויסן זאלסטו יאנקע לע או די טומאת הציונות אויז א מורה' דיגע שטארקע טומאה וואס אויז נאך קיינמאָל נישט געווען אויף דער וועלט, און די נסיוונות זענען זיער גרויס, ובפרט או זיי טילן געלט פאר יהידים און פארץ רבים, און לײידער לײידער רוב מוסדות התורה אין ארץ ישראל זענען נהנה פון זיער געלטער, וועגן דעם האט די רב' זי"ע מיט אלע ערליךע רבנים גע'אַסְרִיט נהנה זיין פון זיער טמאַגע געלט, און וועגן דעם האט די רב' זי"ע בשארית כוחותיו, אין די לעצטעה יארן פון זיין לעבן מיט מסירת נפש אויפגעשטעלט דעם מוסד קרן הצלחה, וואס שטייצט די מוסדות וואס נעמען נישט קיין געלט פון די מדינה. די תורה זאגט דאך "כִּי הַשׁוֹחֵד יִעָזֶר" מAMILא קומען זיי אויף א יעדען טאג מיט אנדערע תירוצים צו שטייצען די מדינה. א טיל זאגן אוּזֶל לכתהילָה טאָר מען טאָקע נישט האָבָן קיַין מדינה, אבער בדייעבד אוּזֶל שווֹין דאָ, וואס זאל מען טוֹהָן?

יאנקעלע טיערעד, דו וויסט וואס עס דערמאָנט מיך, אזי ווי דו וויסט אוּזֶל אַיִן אַמְּעָרִיקָע פָּאָר אַרְוָם אַכְּצִיא נִינְצִיגָּי אַרְצִירִיךְ אַיְזָה גַּעֲוֹעָן זִיעָר שַׁוּעָר אַיְן אַידִישְׂקִיט, ובפרט דעם עניין פון שמירת שבת קודש, ס'איין זיער שׁוּעָר גַּעֲוֹעָן צוּ טְרֻפְעָן אַנְּאָרְבָּעַט, אוּבָּיב מַעַן הַאֲטָג גַּעֲוֹאַלְט הַיְּטָעָן שַׁבְּתָה וּוְיִעְשֶׂה עַס דָּאָרְפָּעָט צוּ זִין אוּזֶל די אַיְדָן מיט זִיעָר קִינְדָּעָר זַעַנְעָן גַּאֲרְנִישָׁט גַּעֲלִיבָעָן רְחַ"ל, נָאָר דָּאָס בִּיסְעָלָמָס מסירת נְפָשָׁא אַיְדָן, וואס האָבָן זִיךְּ גַּעֲלָאָמָעָרט צוּ אַידִישְׂקִיט מִיט אלע זִיעָר כּוֹחוֹת פון זִיךְּ אַיְזָה גַּעֲלִיבָעָן ערליךע אַידִישְׂעָ דּוֹרוֹת.

האֲט מִיר פָּאָרְצִילְט אַיְדָן די מסירת נְפָשָׁא אַיְדָן, אוּזֶל האֲט אַמְּאָל גַּעֲפְּרָעָגֶט אַנְּאָנְדָּעָר אַיְדָן, פָּאָרוֹוָס בִּיסְטוֹ אַמְּחָלְלָה שַׁבְּתָה? דו קומסט דאָךְ פון אַרְלִיכָּע שְׁטוּב, דיין טאָטָעָה אַדְאָךְ אוּפְּרִיעָן וּוּעָלָט נִישְׁטָה קיַין מְנוּחָה פון דִּיר? הַאֲט עַר גַּעֲנְטְּפָעָרְט, אַיְךְ הַאֲבָּאָב אָפְּשָׁר טְאָקָע נִישְׁט גַּעֲטָאָרָט נַעֲמָעָן אַזְּאָרְבָּעַט, וואס אַיְזָה פָּאָרְבּוֹנְדָּעָן מִיט חִילּוּל שַׁבְּתָה, אָבָּעָר יָעַצְתָּ בְּדִיעָבָד אַזְּכִ'הָאָב שְׁווֹין אַזְּאָרְדָּשָׁבָּאָב, גַּיְיִ אַיְךְ אַרְיִין צוּ דָעָר אַרְבָּעַט אַיְעָדָעָן שַׁבְּתָה... דו לאָכָּסְט יָאָנְקָעַלְעָ פָּוּנְעָ דַעַם אַיְדָן, הָא? אַזְּוִי זַעַהַן אָוִיס זִיעָר תִּירְוֹצִים צוּ שְׁטִיצָעָן די מדינה. אוּזֶל נָוָשָׁק עַלְתָּה בִּימָינוֹ.

זִיְּדִי טִיעָרָע, אַיְךְ דָּאָנְקָדְרִיךְ פָּוּנְעָ טִיפְעָן הָאָרֶץ, דו הַאֲסָט מִיר מִמְּשׁ אַוְיְגָעַלְאָכְטָן די אוּגִּינָן אַיְזָה אַזְּעַלְכָּע וּוּיכְטִיגָּע עַנְיִינִים, וואס זַעַנְעָן נָוגָע דִּי וּוּיכְטִיגָּסְטָע יִסְׂוִידָהָטָה פון אַידִישְׂקִיט. אַיְךְ וּוּאַלְט וּוּעָן גַּעֲוֹאַלְט הָעָרָן נָאָךְ אַוְנָן.

יאנקעלע טיערעד, ס'איַזְ אַדְאָךְ דָא זִיעָר אַסְאָךְ צוּ שְׁמוּעָסְן וּוּעָגָן די עַנְיִינָן פָּוּנְעָ בְּחִירָה, נְסִים, אַוְנָן פָּוּנְעָ די מדינה בְּכָלָל, אַוְנָן אַלְעָ עַנְיִינִי אַמְוָנה, אָבָּעָר פָּאָר הַיְּינָט אַיְזָה דָאָס גַּעֲנָוג, ס'איַזְ שְׁווֹין שְׁפָעָט אַוְנָן דוּ דָאָרְפָּסְט שְׁווֹין גַּיְיִן שְׁלָאָפָעָן, וּוּדָע חִזּוֹן לְמַוְעֵד אַיְיָה, אַיְיָן זַאְךְ זַאְלְסָטוֹ וּוּיסָטוֹ אַזְּ דִי עִיקָּר פָּוּנְעָ אַיְדָן אַיְזָה "אַמְוָנה הַתְּהָוָה" אַוְנָן "קְדוּשָׁת יִשְׂרָאֵל", זַיִן גַּעֲטָרִי צָוָם באַשְׁעָפָעָר אַיְזָה אַלְעָ אַוְמְשָׁטָעָנְדָעָן. דו זַאְלְסָטוֹ שְׁטָעַנְדִּיגְטָרָאָכָטָעָן פָּוּנְעָם הַיְּילִיגָּעָן באַשְׁעָפָעָר, אַוְנָן גַּעֲדָעָנְקָעָן דַעַם אַתָּה בְּחָרָתָנוּ מִכְלָהָעָם, זַאְלְסָטוֹ וּוּיסָטוֹ אַזְּ דָעָר בָּוָרָא כָּל עַולְמִים אַיְזָה בָּוָרָא וּמְנַהְגָה לְכָל הַבָּרוֹאִים, אַוְנָן נִישְׁטָה חָס וּשְׁלוֹם כְּחֵי וּוּצְמֵחַ, אַוְנָן גַּיְיִ מִיטְּזִין אַיְבָּעָרְשָׁטָעָן נָאָר אַזְּוִי וּוּי אַוְנְזָעָרָעָ פָּרִיעָרְדִּיגָּע צְדִיקִים הַאָבָן אַוְנָזְגָּעָלְעָרָנְט, אַוְנָזְגָּעָלְעָרָנְט אַזְּ דִיְקָרְנָה נִישְׁט אַוְוָעָק פָּוּנְעָ דַעַם.

אַזְּוִי וּוּסָטוֹ זַיִן אַזְּ ערְלִיכָּע אַיְדָן בְּעַזְהַשִּׁיִּת, אַוְנָן אַיְךְ וּוּעָלָה הַאָבָן פָּוּנְעָ דיְרָאָסְאָךְ אַידִישְׂעָ נַחַת.

אַגּוֹטָעָ נְאָכָט.

Cong. Enoch Bachaim

Mailing Address: 183 Wilson Street, PMB 102, Brooklyn, New York 11211

כל הזכויות שמורות לובהרת בחיים ולהוצאה לאור ספרים מסורת אבות